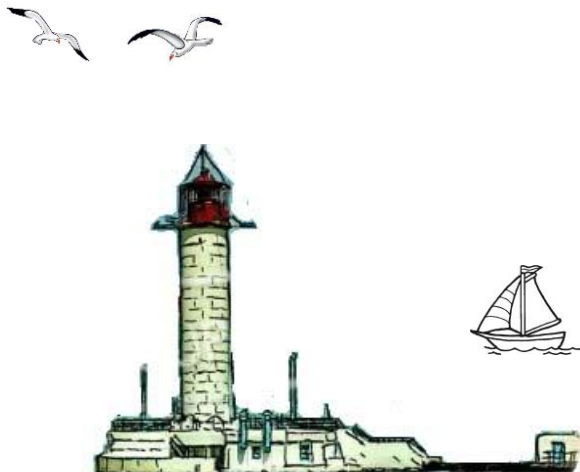

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДП УКРАЇНСЬКИЙ НДІ МЕДИЦИНИ ТРАНСПОРТУ
МОЗ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МЕДИЧНОЇ НАУКИ

БЮЛЕТЕНЬ XXIII ЧИТАНЬ ІМ. В. В. ПІДВИСОЦЬКОГО

16 – 17 травня 2024 року

ОДЕСА 2024

ББК 52. 52 Я 431

УДК 929 Підвисоцький В. В. : 61

Організатори – засновники конференції:

Міністерство охорони здоров'я України
ДП Український НДІ медицини транспорту МОЗ України
Одеський національний медичний університет
Наукове товариство патофізіологів України
Українська асоціація медичної науки

***Головний редактор
Редакційна колегія***

Гоженко А. І.

**Анчев А. С.
Бадюк Н. С.
Вастьянов Р. С.
Савицький І. В.
Єфременко Н. І.
Ковалевська Л. А.
Насібуллін Б. А.**

Адреса редакції:

вул. Канатна 92, 65039, м.Одеса, Україна

e-mail: badiuk_ns@ukr.net

XXIII-і читання В. В. Підвисоцького: Бюлетень матеріалів наукової конференції (16-17 травня 2024 року). – Одеса: УкрНДІ медицини транспорту, 2024. – 169 с.

© УкрНДІ медицини транспорту

**ПДВИСОЦЬКИЙ
ВОЛОДИМИР ВАЛЕРІАНОВИЧ**

24.05.1857 - 22.01.1913

Засновник і декан медичного факультету,
Завідуючий кафедрою загальної патології
Імператорського Новоросійського університету
в місті Одесі
1900-1905

Вельмишановні колеги!

Мені приємно, що ми з Вами разом продовжуємо традицію проведення читань присвячених В. В. Підвисоцькому. Це вже XXI читання, які відбулися у 165 річницю з дня народження одного з засновників патофізіології в Україні.

Впевнений, що науковці-медики будуть продовжувати справу нашого видатного земляка, спрямованого на розвиток теоретичної медицини, що є наріжним каменем практичної медицини.

Президент наукового товариства
патофізіологів України, проф.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, flowing letters that appear to be 'A. I. Gojenko'.

А. І. Гоженко

ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ЛІКУВАЛЬНОЇ ДІЇ ФІТОПРЕПАРАТІВ З НАСІННЯ АМАРАНТУ

PATHOPHYSIOLOGY MECHANISMS OF THE MEDICINAL EFFECT OF PHYTOPREPARATIONS FROM AMARANTH SEEDS

Левицький А. П.¹, Величко В. В.², Шумивода Ю. А.³,
Селіванська І. О.⁴, Лапінська А. П.¹

¹*Одеський національний технологічний університет, м. Одеса,
Україна*

²*КНП «Одеська обласна клінічна лікарня», м. Одеса, Україна*

³*Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна*

⁴*Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна*

Мета роботи. Обґрунтувати доцільність використання для лікування і реабілітації хворих і поранених двох нових фітопрепаратів з насіння амаранту, а саме «Сквален-Оливка» і «МАФ» (мука амарантова ферментована).

Матеріали і методи. В роботі було використано насіння амаранту виробництва ЧП «Компанія «Дана,Я» (м. Київ). Після механічного подрібнення і просіювання через сито (0,1 мм) амарантове борошно піддавали знежиренню за допомогою гексану. В амарантовій олії визначали жирнокислотний склад та вміст сквалену газо-хроматографічним методом за допомогою хромато-мас-спектрометру фірми Shimadzu (Японія). Шрот амарантовий піддавали ферментативному протеолізу за допомогою фермента хімозина, використовуючи препарат Microbial Meito Rennet, виробник Meito Sangyo Co. LTD (Японія). Умови протеолізу: рН 3,5 (ацетатний буфер), температура +30 °С, тривалість 24 години. Отриманий ферментолізат висушували при +60 °С під вакуумом. Таким чином отримували препарат «МАФ» (мука амарантова ферментована).

Вміст протеїну визначали за методом Кьельдаля, вміст жиру – екстракційним методом в апараті Сокслета, вміст олігопептидів після осадження білків за допомогою трихлороцтової кислоти визначали методом Лоурі. Вміст харчових волокон визначали за методом Дудкіна.

Фітопрепарат «Сквален-Оливка» отримували при змішуванні амарантової олії з високоолеїною соняшниковою олією «Оливка». На цей препарат розроблено, погоджено та зареєстровано технічні умови ТУ У 10.8-37420386-008:2023.

Фітопрепарат «МАФ» отримували з ферментованого амарантового борошна після зневоднення, подрібнення і просіювання через сито (0,1 мм). На препарат «МАФ» розроблено, погоджено та зареєстровано технічні умови ТУ У 10.8-37420386-009:2024.

Результати дослідження. Встановлено, що препарат «Сквален-Оливка» володіє антиоксидантними властивостями за рахунок сквалену і олеїнової кислоти. Показано, що сквален стимулює тканинне дихання як антигіпоксанти. Виявлено, що олеїнова кислота, вміст якої в препараті перевищує 75 %, стимулює ендогенний біосинтез омега-3 довголанцюгових поліненасичених жирних кислот.

В фітопрепараті «МАФ» вміст протеїну майже вдвічі перевищує вміст протеїну в пшеничному борошні, причому амарантовий білок за своїм амінокислотним складом наближається до ідеального білка. Високий вміст амінокислоти триптофану забезпечує в організмі біосинтез гемоглобіну і лізоциму, а також антидепресанту серотоніну і кардіопротектора індол-3-пропіонової кислоти. На відміну від пшеничного борошна в препараті «МАФ» відсутні глютені білки, які викликають розвиток целиакії.

За умов обмеженого ферментного протеолізу з білків амаранту утворюються олігопептиди («короткі пептиди»), які володіють антизапальними, імуномодулюючими і гіпотензивними властивостями.

Фітопрепарат «МАФ» містить значну кількість харчових волокон (понад 50 %), які є ефективними пребіотиками, що усуває явища дисбактеріозу.

Висновки. Насіння амаранту містить значну кількість поживних і біологічно активних речовин, які увійшли до складу фітопрепаратів «Сквален-Оливка» і «МАФ». Отримані фітопрепарати володіють широким спектром лікувальних властивостей, а також придатні для реабілітації хворих і поранених.

Ключові слова: амарант, сквален, білки, харчування.

Key words: amaranth, squalene, proteins, nutrition.

<i>Коляда О. М., Мінухіна Д. В., Литвиненко О. Ю., Коляда Т. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЦИТОКІНОВОГО ПРОФИЛЯ У ПАЦІЄНТІВ З РОЗСІЯНИМ СКЛЕРОЗОМ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ...	60
<i>Костенко В. О., Рябушко Р. М., Адамович І. М., Гутнік О. М., Морзун Є. О., Романцева Т. О.</i> ФЕНОТИПИ СИСТЕМОЇ ЗАПАЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ: СПІЛЬНІ РИСИ, УНІКАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ, ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ	62
<i>Котвицька А. А., Тихонович К. В., Непорада К. С., Береговий С. М.</i> ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ПЛАЗМИ КРОВІ ЩУРІВ ПРИ СТЕПТОЗОЦИН-ІНДУКОВАНИЙ ПЕРИФЕРИЧНИЙ ПОЛІНЕЙРОПАТІЇ ТА КОРЕКЦІЇ	64
<i>Кремінська І. Б., Заяць Л. М.</i> КОРЕКТУЮЧИЙ ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ПОМІРНОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ НА УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ СУДИННОЇ СТІНКИ ПРИ ГІПЕРХОЛЕСТЕРИНЕМІЇ	68
<i>Левицький А. П., Величко В. В., Шумивода Ю. А., Селіванська І. О., Лапінська А. П.</i> ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ЛІКУВАЛЬНОЇ ДІЇ ФІТОПРЕПАРАТІВ З НАСІННЯ АМАРАНТУ	70
<i>Левицький А. П., Селіванська І. О., Лапінська А. П., Пустовойт П. І.</i> РОЛЬ АДЕКВАТНОГО ХАРЧУВАННЯ В ЛІКУВАННІ І РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ І ПОРАНЕНИХ	72
<i>Левчук Н. І., Ковзун О. І.</i> КЛІНІКО-ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ХРОНІЧНИХ ТРОФІЧНИХ ВИРАЗОК НА ТЛІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ 2 ТИПУ	74
<i>Левчук О. О.</i> КОРЕКЦІЯ ІНОЗИТОЛОМ РОЗВИТКУ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ У СЕРЦІ ЩУРІВ РІЗНОЇ СТАТІ ПРИ МЕТАБОЛІЧНО АСОЦІЙОВАНІЙ СТЕАТОТИЧНОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ	78